

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมโลกปัจจุบันที่มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วนั้น ภาษาต่างประเทศจึงมีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาสากล เพราะภาษาเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม การประกอบอาชีพ การศึกษา และการแสวงหาข้อมูล ยิ่งมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านการสื่อสาร โทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น มีการเชื่อมโยงติดต่อสื่อสารระหว่างกันอย่างรวดเร็ว ภาษาจึงยังเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้ก้าวหน้าทันความเปลี่ยนแปลงของโลกเรา โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการสื่อสารให้เข้าใจได้อย่างตรงกัน ด้วยเหตุนี้การมีความรู้ความสามารถ และทักษะด้านภาษาอังกฤษจึงได้เปรียบ ยิ่งรู้ภาษาต่างประเทศมากเท่าไรยิ่งดี การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจึงเป็นการเสริมสร้างความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนเน้นการเชื่อมโยงความเป็นไทยกับสากลโลก

แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารก็ตาม คำศัพท์ก็ยังคงเป็นปัจจัยหลักที่ต้องนำมาสอนสอดแทรกในการเรียนการสอนอยู่เสมอ การเรียนรู้คำศัพท์คล่องจองเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนภาษาอังกฤษ และยังเป็นพื้นฐานในการช่วยส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษในทุกทักษะ เพราะการที่ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์คล่องจองน้อย จึงเกิดปัญหาในการเขียน คือ ผู้เรียนไม่สามารถใช้คำเหมาะสมในการเขียน เพื่อสื่อความหมายได้ หรือการที่ผู้เรียนไม่รู้ความหมายของคำศัพท์นั้นๆ มาก่อน ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถสื่อสารความหมายบทอ่านนั้นได้ หรือจะมีปัญหาในการตีความหมายของคำศัพท์ นอกจากนั้นยังมีคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันเป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศสำหรับผู้เรียนไทย นั่นคือ ผู้เรียนมีทัศนคติที่ไม่ชอบภาษาอังกฤษอยู่แล้ว เพราะคิดว่ายากจนไม่เปิดใจยอมรับ ส่วนครูผู้สอนนั้นยังเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษไม่มากเท่าที่ควร ซึ่งเนื้อหาที่นำมาสอนนั้นอาจจะยากและไกลตัวผู้เรียนมากเกินไป ไม่หลากหลาย ไม่เหมาะสมกับระดับวัยของผู้เรียน ส่วนในด้านวิธีการสอนของครูยังคง

ดำเนินตามวิธีการสอนแบบเดิม ประกอบกับสื่อการสอนที่ใช้ก็ยังไม่มีความหลากหลาย ไม่ทันสมัย ไม่เพียงพอ และไม่ตรงกับเนื้อหาและความต้องการของผู้เรียน เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ ดังนั้น สื่อการสอนที่มีพัฒนาขึ้นนั้นควรน่าสนใจดึงดูดความสนใจและเหมาะสมกับผู้เรียน และผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยบทบาทของผู้สอนจะเปลี่ยนแปลงไป เป็นผู้ช่วยเหลือให้คำแนะนำ (Facilitator) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษนั้น จึงควรพัฒนาเทคนิคการสอน สื่อการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้คำศัพท์คลังของภาษาอังกฤษได้มากขึ้น

พระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 มาตรา 64 กล่าวว่า “รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียนตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิต และมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา” มาตราที่ 65 กล่าวว่า “ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ” (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2545, หน้า 21)

คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อ ICT ชนิดหนึ่งซึ่งเป็นการนำคอมพิวเตอร์มาเป็นตัวช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามเนื้อหาวิชาต่างๆ เป็นสื่อการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูงทำให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีความสามารถในการที่จะได้ตอบสนองข้อมูลที่นักเรียนป้อนเข้าไปได้ทันทีเป็นการเสริมแรงให้กับผู้เรียนซึ่งบทเรียนมีทั้งตัวอักษร ภาพกราฟิก ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวและเสียงประกอบ ทำให้ผู้เรียนสนุก (กิดานันท์ มลิทอง, 2543, หน้า 227) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน นอกจากช่วยให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการไปถึงขีดสุดแล้วยังแก้ปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอนและปัญหาทางด้านการศึกษา เพราะบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สามารถสื่อสารให้ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง (อรพันธุ์ ประสิทธิ์รัตน์, 2530, หน้า 3) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นนวัตกรรมที่สามารถแก้ปัญหาผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำได้เพราะมีลักษณะเป็นสื่อภาพเคลื่อนไหวก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น ไม่ท้อถอยต่อการเรียนส่งผลให้นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เกิดกำลังใจและมีเจตคติที่ดีในการเรียน (นาตยา ปิลาณานนท์, 2545, หน้า 9)

ดังนั้น ภาษาอังกฤษนับว่าเป็นสิ่งสำคัญ สำหรับเยาวชนไทยเป็นอย่างมาก ในการปลูกฝังผู้เรียนด้านภาษา โดยเริ่มจากจากอ่าน เมื่ออ่านได้ก็สามารถพัฒนาทักษะด้านอื่นๆ ได้ เช่น การฟัง พูดและเขียนไปพร้อมๆ กัน ตามลำดับ ผู้วิจัยเล็งเห็นว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสันติราษฎร์ ในพระอุปถัมภ์ ควรมีการพัฒนาการเรียนคำศัพท์ คล้องจองด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อให้ตรงความสนใจของผู้เรียน และผู้เรียนมีความสุข ซึ่งส่งผลไปสู่การเรียนรู้ที่ดีต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องการอ่านคำศัพท์คล้องจองภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตจริงมีคุณภาพในระดับดีมาก ดังต่อไปนี้
  - 1.1 ด้านเนื้อหา
  - 1.2 ด้านเทคโนโลยี
2. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องการอ่านคำศัพท์คล้องจองภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตจริงมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบกลุ่มปกติก่อนเรียนหลังเรียนสูงกว่าหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการอ่านคำศัพท์คล้องจองภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตจริงมีคุณภาพในระดับดีมากดังต่อไปนี้
  - 1.1 ด้านเนื้อหา
  - 1.2 ด้านเทคโนโลยี
2. เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องการอ่านคำศัพท์คล้องจองภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตจริงให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ที่เรียนรู้โดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องคำศัพท์คล้องจองภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตจริงกับกลุ่มที่เรียนรู้โดยวิธีปกติ

สมมติฐานการวิจัย

นักศึกษาที่เรียนรู้โดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการอ่านคำศัพท์คล่องของภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตจริงของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่1 มีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตจริง โดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าการเรียนรู้แบบปกติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่1ปีการศึกษา2558วิทยาลัยอาชีวศึกษาสันติราษฎร์ ในพระอุปถัมภ์ฯ จำนวน 160 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/1 สาขาพาณิชยกรรม และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1/4 สาขาพาณิชยกรรมจำนวน 2 ห้อง ปีการศึกษา 2558 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสันติราษฎร์ ในพระอุปถัมภ์ฯ จำนวน 80 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย

2. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการอ่านคำศัพท์คล่องของที่ใช้ในชีวิตจริงของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 จำนวน 5 ชุด

3. ตัวแปรที่ศึกษา คือ

ตัวแปรต้น ได้แก่ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน CAI

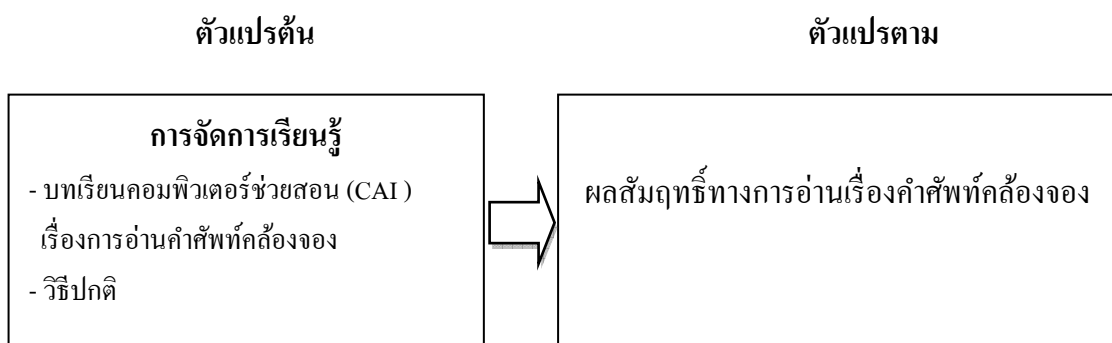
ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเรื่องคำศัพท์คล่องของที่ใช้ในชีวิตจริง

4. ระยะเวลาดำเนินการ

ในการจัดทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เรื่องคำศัพท์คล่องของที่ใช้ในชีวิตจริง เพื่อใช้พัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่1 มีระยะเวลาดำเนินการตามขั้นตอนระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าได้เก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 12 ชั่วโมง ทั้งนี้รวมเวลาที่ใช้ในการทดสอบ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 เพื่อให้ นักศึกษามีการพัฒนาการอ่าน คำศัพท์คลังจองที่ใช้ในชีวิตจริง ซึ่งจะเป็นผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จึง กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) หมายถึง สื่อการสอนที่จัดทำขึ้นเพื่อให้นักศึกษา ได้ใช้ฝึกเสริมทักษะการอ่านคำศัพท์คลังจองผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น จำนวน 5 ชุด ได้แก่ คำศัพท์ เกี่ยวกับการทักทาย คำศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน คำศัพท์บุคลิกและสถานที่โดยทั่วไป

คำศัพท์คลังจอง หมายถึง คำศัพท์ที่ว่าด้วยคำคลังจองในภาษาอังกฤษที่ทำให้ทราบ ความหมายของคำศัพท์ที่ใช้อ่านออกเสียง ที่มีรูปสัมผัสเหมือนกัน ซึ่งทำให้เข้าใจความหมายและ การออกเสียงในภาษาอังกฤษง่ายขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยทำให้นักศึกษามีความสนุกและเพลิดเพลิน ในการจำคำศัพท์ที่ใช้ในชีวิตจริงได้ดี

ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน หมายถึง ความสำเร็จทางการเรียนของนักศึกษาซึ่งเป็น ค่าคะแนนที่นักศึกษาอ่านได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านในเรื่องคำศัพท์คลังจอง

ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง คุณภาพของบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เรื่องคำศัพท์คลังจองที่ใช้ในชีวิตประจำวันเมื่อนักศึกษาทำแบบฝึก

อ่านแล้ว สามารถทำแบบทดสอบการอ่านระหว่างเรียนและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ ซึ่งหาได้จากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาทุกคนที่ได้จากการทำแบบทดสอบการอ่าน แล้วได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ซึ่งหาได้จากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาทุกคนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านหลังเรียน ได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสันติราษฎร์ ในพระอุปถัมภ์ ปีการศึกษา 2558

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการเผยแพร่ความรู้ให้แก่ผู้สอนที่สนใจในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน
2. เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษและกลุ่มสาระอื่น